

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/238/2017
Identifikačné číslo spisu: 5709211183
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5709211183.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Stavebného bytového družstva, so sídlom v Žiline, M. Bela 852, IČO: 31 624 952, zastúpeného advokátskou kanceláriou ADVOKÁT ADRIANA HRDINOVÁ, s.r.o., so sídlom v Žiline, Vojtecha Spanyola 1726/13, proti žalovanej J. Q., bývajúcej v M., J., zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Marek Hic, s.r.o., so sídlom v Martine, P. O. Hviezdoslava 10625/23B, o zaplatenie 38 361,52 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 8 C 287/2010, o dovolaní BONA FIDE DAM, občianskeho združenia, so sídlom v Ružomberku, Mostová 1346/31, IČO: 42 348 048, zastúpeného Mgr. Monikou Dubskou, advokátkou so sídlom v Ružomberku, Šoltésovej 307/13, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 25. januára 2017 č. k. 7 Co 328/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca a žalovaná majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej len „súd prvej inštancie“, alebo „okresný súd“) uznesením z 31. mája 2016 č. k. 8 C 287/2010-621 nepripustil vstup BONA FIDE DAM, občianske združenie, so sídlom v Ružomberku, Mostová 1346/31, IČO: 42 348 048 (ďalej len „občianske združenie BONA FIDE DAM“) ako vedľajšieho účastníka do konania na strane žalovanej. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalovaná podala 19. apríla 2016 návrh na výzvu na vstup vedľajšieho účastníka do sporu na strane žalovanej v zmysle § 93 ods. 1 až ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“), a to občianskeho združenia BONA FIDE DAM. Prípisom z 19. apríla 2016 súd prvej inštancie vyzval občianske združenie BONA FIDE DAM na vyjadrenie súhlasu so vstupom do konania v pozícii vedľajšieho účastníka. Občianske združenie BONA FIDE DAM na výzvu nereagovalo. Dňa 2. februára 2016 doručil žalobca podanie obsahujúce námietku voči vstupu vedľajšieho účastníka do konania z dôvodu, že v predmetnom konaní sa medzi stranami sporu nejedná o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa a nie je teda možné, pre absenciu spotrebiteľského sporu, vstup občianskeho združenia BONA FIDE DAM do sporu v postavení vedľajšieho účastníka pripustiť. S prihliadnutím na situáciu, kedy občianske združenie BONA FIDE DAM s pristúpením do konania v pozícii vedľajšieho účastníka na strane

žalovanej nesúhlasilo, a ďalej s prihliadnutím na charakter uplatnený vo vedenom spore, súd prvej inštancie vstup vedľajšieho účastníka do konania nepripustil.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu uznesením z 25. januára 2017 č. k. 7 Co 328/2016 uznesenie súdu prvej inštancie zrušil v zmysle § 389 ods. 1 písm. a/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 93 ods. 3 O.s.p. uviedol, že k vzniku vedľajšieho účastníctva sa v zmysle predmetného zákonného ustanovenia nevyžadovalo osobitné rozhodnutie súdu o jeho vstupe do konania. Momentom, ktorým občianske združenie BONA FIDE DAM do konania ako vedľajší účastník vstúpilo, bol moment doručenia jeho súhlasu s pristúpením do konania súdu. Nakoľko však v čase vydania napadnutého rozhodnutia nebol súhlas občianskeho združenia BONA FIDE DAM súdu doručený, vedľajšie účastníctvo v tomto čase neexistovalo. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uzavrel, že nakoľko v danom prípade do času vydania napadnutého uznesenia nedošlo zo strany občianskeho združenia BONA FIDE DAM k akceptácii návrhu na vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej, súd prvej inštancie nemohol na základe žalobcom podanej námietky o (ne)prípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania konať a napadnuté uznesenie vydať. Na tejto situácii nič nemení ani potenciálna dôvodnosť argumentácie žalobcu vyplývajúca z podanej námietky, nakoľko prihliadať na ňu by bolo možné a rozhodovať na základe nej by bolo možné len v situácii, kedy by bolo občianske združenie BONA FIDE DAM vedľajším účastníkom v konaní, čo však v čase vydania napadnutého uznesenia bez pochyb nebolo. Záverom na doplnenie odvolací súd poukázal na situáciu, kedy občianske združenie BONA FIDE DAM podaním z 30. júna 2016 (t. j. po čase vydania napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie) do konania na základe súhlasu s návrhom na jeho vstup do konania vstúpilo, avšak od času jeho vstupu do konania zmenila právna úprava (od 1. júla 2016 je účinný Civilný sporový poriadok), na základe ktorej vedľajšie účastníctvo ako procesný inštitút zaniklo.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podalo občianske združenie BONA FIDE DAM dovolanie s tým, že súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovalo jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.). Namietalo, že uznesenie odvolacieho súdu mu nebolo doručené napriek jeho postaveniu v konaní. Zdôraznilo, že celé konanie trpí vadou spočívajúcou v tom, že súd prvej inštancie rozhodoval o prípustnosti vstupu občianskeho združenia BONA FIDE DAM ako vedľajšieho účastníka pred jeho vstupom a odvolací súd rozhodoval po jeho vstupe, ale nekonal s dovolateľom. Z týchto dôvodov občianske združenie BONA FIDE DAM žiadalo napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a zmeniť tak, že jeho vstup ako vedľajšieho účastníka do konania na strane žalovanej bude pripustený.

4. Žalobca a žalovaná sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadřili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky, za ktorých môže o dovolaní konať. Zistil, že tieto podmienky konania nie sú splnené. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia a v možnosti uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

7. Najvyšší súd už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 (vid' napríklad sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

10. Už za predchádzajúcej právnej úpravy najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach poukázal na to, že prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 231/2014, 2 Cdo 107/2013, 3 Cdo 139/2015, 4 Cdo 190/2013, 5 Cdo 441/2014, 6 Cdo 250/2011).

11. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku - či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné. Objektívnu prípustnosť dovolania vymedzujú ustanovenia § 420 a § 421 C.s.p.

12. Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naopak viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie. Pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania treba vziať na zreteľ, či dovolateľ bol negatívne dotknutý napadnutým rozhodnutím (viď tiež R 50/1999). Posúdenie subjektívnej prípustnosti dovolania pritom predchádza posúdeniu objektívnej prípustnosti dovolania; pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie podáva ten, kto naň nie je oprávnený, neskúma už, či je dovolanie prípustné po objektívnej stránke.

13. Navyše, subjektívny aspekt prípustnosti dovolania reflektuje stav procesnej ujmy dovolateľa, ktorý sa prejavuje v porovnaní (1) pre neho najpriaznivejšieho výsledku, ktorý mohol byť nastolený rozhodnutím odvolacieho súdu, a (2) reálneho výsledku daného rozhodnutím odvolacieho súdu. Oprávnenie podať dovolanie má len strana (účastník konania), v neprospech ktorej bolo rozhodnuté (§ 424 C.s.p.).

14. Dovolací súd dospel k záveru, že občianske združenie BONA FIDE DAM nie je v danom prípade procesnou stranou, ktorá je oprávnená podať dovolanie. Ako totiž vyplýva z napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, tento zrušil uznesenie súdu prvej inštancie o nepripustení vstupu občianskeho združenia BONA FIDE DAM z dôvodu, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, občianske združenie BONA FIDE DAM ešte neoznámilo svoj vstup do konania. Občianske združenie BONA FIDE DAM teda ešte nebolo účastníkom tohto konania a súd prvej inštancie tak rozhodoval predčasne. Hoci 30. júna 2016 občianske združenie BONA FIDE DAM oznámilo súdu prvej inštancie svoj vstup do konania ako vedľajší účastník na strane žalovanej, v čase rozhodovania odvolacieho súdu ale bolo jeho procesné postavenie ako vedľajšieho účastníka zaniknuté v dôsledku nadobudnutej účinnosti nového právneho predpisu (Civilného sporového poriadku). Preto pred súdmi nižších inštancií vzhľadom na vyššie uvedené nebol dôvod konať s občianskym združením BONA FIDE DAM ohľadne jeho pripustenia ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej. Dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v neprospech občianskeho združenia BONA FIDE DAM, nakoľko procesné postavenie občianskeho združenia BONA FIDE DAM sa žiadnym

spôsobom týmto rozhodnutím (ani rozhodnutím súdu prvej inštancie) nemení, lebo občianske združenie BONA FIDE DAM 30. júna 2016 na základe svojho oznámenia o vstupe v zmysle § 93 ods. 3 O.s.p. založilo svoje procesné postavenie vedľajšieho účastníka na strane žalovanej a návrh na rozhodovanie o (ne)prípustnosti tohto vstupu podaný nebol, pričom ale v dôsledku zmeny právnej úpravy toto procesné postavenie od 1. júla 2016 zaniklo. Preto sa javí aj ako nelogický dovolací návrh na zmenu rozhodnutia odvolacieho súdu v tom smere, aby dovolací súd pripustil vstup občianskeho združenia BONA FIDE DAM do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej. Najvyšší súd uzatvára, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu teda z procesného hľadiska nezasiahlo negatívne do právneho postavenia občianskeho združenia BONA FIDE DAM a v danom prípade je dovolanie podané tým, kto nebol subjektívne oprávnený podať dovolanie.

15. Pre úplnosť dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že v danom prípade je dovolaním napadnuté zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej žalobou) končí (por. tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 XCdo 13/2017, 6 XCdo 523/2016, 8 XCdo 3/2017, 16 XCdo 405/2016, 3 XObdo 8/2017, 4 Cdo 229/2016, 4 Cdo 17/2017, 8 Cdo 99/2017, 4 Cdo 148/2013, 3 Cdo 236/2016, R 19/2017). Prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 C.s.p. preto taktiež nemožno vyvodiť.

16. Na základe uvedeného preto dovolací súd dovolanie občianskeho združenia BONA FIDE DAM ako podané neoprávneným subjektom odmietol podľa § 447 písm. b/ C.s.p. bez toho, aby sa zaoberal otázkami súvisiacimi s objektívnou prípustnosťou podaného dovolania (neskúmal opodstatnenosť dovolacej argumentácie týkajúcej sa procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p.).

17. Žalobca a žalovaná boli v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešní (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol im nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.